

Vaszjugáni osztják mese

Az alábbi vaszjugáni mesét tartalmazó közlemény (Материалы для изучения языка васюганских инородцев (остяков) Нарымского края. Томские Епархиальные Ведомости 1890/13 (Отдел неофициальный): 1—24) valószínűleg az első, nyelvi anyagot is adó híradás erről az osztják nyelvjárásról. Ebből az írásból nem derül ki a szerző kiléte, de amint bevezető soraiból megtudjuk, nem ez volt az első ilyen jellegű közleménye ebben a folyóiratban: «Как и прежде, начинаем материалы со счета» (1. l.), mégpedig szamojéd anyagot tett közzé: «В отчете Алтайской миссии за 1887 год были написаны некоторые материалы языка Обских инородцев (самоедов)» (uo.). — Csepregi Mártta a Lenin Könyvtárban megtalálta ezt a bizonyos első közlést: Инородцы Нарымского края, Из путевых заметок Начальника Алтайской миссии (i. m. 1980/8 [Отдел официальный]. 20—26) és szerinte Makarij püspök a szerző.

A vaszjugáni osztják nyelvjárást a szerző névszói és igeragozási soroknak, a szófajoknak, a keresztény hitélet szókincsének, a rokonsági terminusoknak, a közlekedési és vadászati eszközök megnevezésének és a samanizmussal kapcsolatos fogalmak nevének ismertetésével mutatja be. A szerző h a l l o t t egy olyan osztják mesét, amilyent a tatároktól már ismert — ezt feltehetőleg le sem jegyezte —, egy másikat pedig L. P. Šuškov nevű tolmácsa mondott tollba, és cikkének végén (20—24) ezt közli Сказка о тридцати разбойниках (Mese a harminc zsványról) címen.

Tartalmlilag érdektelen e meglehetősen rövid történet, nyelviileg is inkább csak azért érdekes, mert minden bizonnyal ez a legelső összefüggő (bár egyúttal sajnos eléggé sután felépített) vaszjugáni osztják szöveg (l. még a szöveghez fűzött 1. jegyzetet). Ezt a mesét is úgy teszem újra közzé, mint annak idején L. I. Kalinináéit (l. Vaszjugáni osztják szövegek. NyK. 84: 121—164), vagyis közlöm 1. az eredeti lejegyzést, 2. a K. F. Karjalainen gyűjtötte anyag alapján várható, fonematikusan átírt változatot, 3. a magyar fordítást. Ezekkel kapcsolatban a következőket kívánom az olvasó tudomására hozni:

1. A cirill betűs szöveget betűhíven közlöm, tehát a legnyilvánvalóbb hibákat sem igazítottam ki, az eredeti központosítást is megtartottam. Az itt található szakaszolás viszont tőlem származik (az eredeti közlés sokkal jobban szét van tördelve), továbbá az eredeti álló betűs közlésben némely magánhangzót jelölő betű kurziválva van, azokat itt '""' jellel emeltem ki.

2. A fonematikusan átírt latin betűs változatba bevezetett módosítások többfélék:

a) betűtívesztések kiigazítása, pl. *н* → *l*: (5) *икерлань* → *ikərɫəl*, (28) *вахландь* → *waɟəɫɫ*, (12) *жуманна* → *ʃəmɪlnə*, *з* → *t*: (5) *пыгымта* → *pətəm̩ta*, *м* → *l*: (9) *томагылыгасым* → *totəɫɫəɟasɪl*;

b) a némelykor a környezet miatt — Karjalainen anyagában nem kötelező jelleggel — kieső *t-t* jelölöm, pl. (5) *жавикасылъ* → *jāvatkäsil*, (9) *тулузгул* → *tölgywölt*, (25) *жанта* → *jannta*;

c) az eredetiből lejegyzési, sajtóhiba vagy félrehallás következtében hiányzó elemeket pótoltam, pl. (7) *жунтана* → *jöntilnə*, ilyen jellegű a k. sz. l. sz. igerag kiigazítása is, pl. (10) *жавикасым* → *jāvatkäsəmən*;

d) a lejegyző által hallani vélt, ismereteim szerint indokolatlan nem első szótagi magánhangzójeleket elhagytam, pl. (6) *Жуинам* → *jəynäm*, (21) *мана* → *mänt*;

e) a számomra némelykor értelmetlen betűsört megkíséreltem értelmes szókká rendezni, kiegészíteni, pl. (10) *атмагман* → *ätəmlämən*, (45) *угамыи*; *жаккаланъ* → *jəgə-təjakasal*;

f) az *узли-* → *jəvil-* igetővel kapcsolatban l. a 2. jegyzetet.

Ha az általam javasolt átirást vagy módosítást nem tartom teljesen megnyugtatónak, az illető szó utáni zárójeles kérdőjellel adom ezt az olvasó tudtára. Az előbb felsorolt kiigazításokra pedig zárójelbe tett felkiáltó jellel hívom fel a figyelmet. — Anélkül hogy ennyire részleteztem volna javításaim jellegét, annak idején Kalinina szövegeit is ezen szempontok szerint igyekeztem átírni.

3. Magyar nyelvű fordításom az osztják eredeti alapján készült, az osztják szöveg megfejtéséhez természetesen messzemenően figyelembe vettem az orosz nyelvű fordítást, amelyet szerzője szószerintek minősít (20. l.). Ha szükségesnek láttam, zárójelben szószerinti értelmezést is adtam.

Erre a szövegre is az jellemző, hasonlóan Kalinináéihoz (l. NyK 84: 122), hogy a paradigmikus magánhangzó-váltakozás meglehetősen ritka, itt csak egy, az első szótagban alsó nyelvallású magánhangzót tartalmazó ige felszólitó módjában van adatolva: (33) *tili* 'húzz' < *täl-*, de vö. (36) *katála* 'házába'.

E szöveg furcsa vonása, hogy a harminc zsvány nem t. sz. l., hanem k. sz. l. személyben beszél magáról. Igaz, a *минъ* személyes névmást az elnagyolt írásmód miatt felfoghatnánk *mən*-ként éppúgy, mint *min*-ként, de ezt a lehetőséget kizárja, hogy az igealak több esetben minden kétséget kizáróan k. sz. l. személyű, pl. a (16), (18), (41) mondatokban, és a rövidebb alakokban is mindig *m* az utolsó mássalhangzó (tehát nem *v = w* vagy esetleg *z, x = γ*), amely a k. sz. l. sz. *mŋ = mən/mən* személyrag téves észlelésével magyarázható. A grammatikai számok alkalmazásában más rendellenességet nem tapasztaltam; Kalinina szövegeiben is találtam a személyes névmások használatában hasonló zavarokat (l. NyK 84: 158, 2., 5. jegyzet).

A) A mese eredeti lejegyzésben

(1) *Кóлымъ жонъ выинку вулта игливул. Атыль атаман.* (2) *Кóлымъ жонъ выинку кóлымъ жонъ кóревтъ ѝкаръ верта игливуль.* (3) *Кóлымъ жонъ выинку ѝй кóтоль кóлымъ жонъ кóревтъ ѝкаръ игливуль.* (4) *Атыль атаман кóлымъ жонъ кóревтъ ѝкаръ верта игливуль ѝй кóтла.* (5) *Колымъ жонъ выинку жүга пыгымта игливуль; атаман ѝкерланъ кулы тухта жавикасил.* (6) *Жуинам ѝкрыл кулы вача тинильта тугасыл.*

(7) *Жопа жунтана, атаманъ канджигтыгасыль.* (8) *Жуг ига пырыхсавель: ко вулкастах?* (9) *Игъ тулузгуль: кóревтъ ѝкрыл вача тинильта тотагыгасым.* (10) *Ой миленькай! мин атмагман кый: мин нум икарланъ кулы тухта явикасым.* (11) *Ой, нинъ нэминъ манá имъ веркастых: вачна суй опоръ нэмин тинака угас.*

(12) Из жоғ жұманна: игунам көревт ұқарланъ кулы тухта явекасель; (13) вача паръ ос суй тинильта тугасыл; (14) вачна чилихтавель; Ой миленькай! квой суй ос пар жовель? (15) Там ига жағ жерала велькасеть, исмин жоғна минсыт; (16) ну, метá, ить мин атаман веллиман; (17) кунту моча мина разыльтавель? (18) жүгá жүгасыль: ну, мета, ить минъ пумавельта жүгасым. (19) Ой нинъ, колым жонъ касы! могуниль атыль веллитахъ? (20) нѣмин минитахъ: ма ачна месъ арки; ый месъ лоуслытых. (21) Нѣга мѡл-веллитахъ, иштыхъ; тѡ нярехъ мес сога мана интытыг. (22) Тулыла амылтыва ниг тугытахъ, амылтыва иль ислитах. (23) Тулыла вѡнта ұту кулитахъ, калым-жон мигивъ верытых. (24) Нигъ выгылмин, мили касыба ұпа мигивна мана логуслытахъ.

(25) Тулыла колым жон выинку мес вельта игливуль, жүга тю сугла јанта ұгливуль. (26) Амылтыва иль пѡтындысь, тулыла минсытъ мигивъ вѣрта. (27) Жуг инкъ ұйна чилихтавель: ной валáхъ ымыллым, ортъ валахъ ымыллым!

(28) Бй рачъ вáихланъ ника явита амылтыва пѡгкас; (29) кѡлындывель: касы чилихтылта сáчууль. (30) Нум могуныль, мильнам, чилихтавель? Рачъ жүга пырыгсысь. (31) Ой рача! елѣ аттам варкасын: ма кáчъ най валахъ ымылсым; ортъ валахъ ымылсым. (32) Рачъ жүга тулугвуль: мана ба вй! (33) Ой, метá, сáрах мана нухъ тыли. (34) Рачъ ұту тáльсатъ: сугуль тугу кынахтасы, атаманъ тю рачъ и тю сугла јантасы, ыль пѡтапдасы. (35) Рачъ чилихтавель: най валаг ымыллым, ортъ валах ымыллым! (36) Атаман игунам катыма минысь.

(37) Колым жон выинку жүгасыт, кѡлындывель: атаман чилихтивель: най валахъ ымыллымъ, ортъ валахъ ымыллымъ. (38) Тулыла мелли касыба ұпа логылысыт; (39) тулыла атаманъ кáта ұту кульсетъ; кѡтта атаманъ јоканъ амасвуль. (40) Нум јоканъ амасвуль? (41) минъ нума вельсман! (42) Мугу ноль мана веллитахъ? (43) Ма чулихтыманъ, — колкастыхъ? (44) ить манай валахъ, ортъ валахъ ымылсым. (45) иг жегонáма ұгатыи; јакасланъ нѡмахильвель: вельтахъ инты улууль. (46) Тюты улман, мин ба и титы и тѡ валáка ұмылта кѡлылымъ. (47) Нум мин мѣслан колым жон месъ веля; сугуль тугу кұругтыхъ. (48) Тю мѣссугла минá инты: мин ба и тю тагáя ұмылта койлымъ. (49) Нумъ и титы мина амылтыва пѡтынды. И титы мигивна колым жонъ памина логусла;

(50) јасхильта сагай атаманъ верыс. (51) Атаманъ тулыла титы и верасы. (52) Колым-жон выинку амылтывъ иг-пѣлигна кулы мигивна вельсатъ.

B) A mese fonematikus átírásban

(1) kɔlɛm-jɔŋ wijɔŋ ku wolta¹ jɛyilwɛlt²(!), ɛtil ataman (?). (2) kɔlɛm-jɔŋ wijɔŋ ku kɔlɛm-jɔŋ kŏrɔyɛ(!) ikɛr³ wertɔ jɛyilwɛlt(!). (3) kɔlɛm-jɔŋ wijɔŋ ku ɛj kotɛl kɔlɛm-jɔŋ kŏrɔyɛ(!) ikɛr jɛyilwɛlt(!). (4) ɛtil ataman(?) kɔlɛm-jɔŋ kŏrɔyɛ ikɛr wertɔ jɛyilwɛlt ɛj kotla. (5) kɔlɛm-jɔŋ wijɔŋ ku jŏyɔ pŏtɛmta jɛyilwɛlt(!) ataman(?) ikɛrlɛl(!) kŏlɔ tŏyɛ⁴ jɔwɛtkɛsil. (6) jɛynɔm(!) ikɛril kŏlɔ wɛɛa tiniltɔ turyasil.

(7) jŏyɔpɔ jŏntilnɔ(!) ataman(?) kunilɛyɛtɔyasil⁵(!). (8) jŏy jɛyɛt(!) pirɛysɛwɛl: „kot wolkastɔy?” (9) jɛy tŏlɔyɛwɛlt(!): kŏrɔyɛ ikɛril wɛɛa tiniltɔ totɔylɔyasil⁶(!). (10) „oj mileŋki⁷(?) min ɛtɛmlɛmɛn(!) kŏjɛ: min nŏŋ(!) ikɛrlɛn kŏlɔ tŏyɛ jɔwɛtkɛsmɛn(!)”. (11) „oj, nɛŋ nemin mɛnɔ jɛm wɛrkɛstɔy: wɛɛnɛ sŏj os pɛr nemin tinɔŋkɛ(!) jɛyɛs.”

(12) jëy joy-jömilnə(!) jëynäm(!) körəyta ikərläl(!) kölə töyta jäwətkäsil. (13) wača pär os sōj tiniltä tuyasıl. (14) wačnə tēləytwəlt(!): „oj milenki(?), kojı sōj os pär jctwəl? (15) töt jëyət(!) jay jerilə⁸(?) welkəsət, ismin joypa mēnsət. (16) „nu, mettä⁹, it min ataman(?) wellimən! (17) kuntä moča mint(!) räyiltəwəl?” (18) jöyä jöyəsət(!): „nu, mettä, it min nöñət(!) weltä jöyäs-mən(!): (19) „oj, nəñ, koləm-jöñ käsi, möyäl'in(ə)¹⁰(!) ätil käsi wellitəy? (20) nemin mēnitəy: mä atamnə(!) mes ärki, ej mes loyəsłitəy. (21) nöyzi molñil-təy(!), iyitə(!), tu nārəy mes-söya mänt(!) jəntitəy! (22) töləla¹¹(?) aməltiwa niy tuyitəy, aməltiwa il-əslitəy. (23) töləla(?) wonta, utə-külitəy, koləm-jöñ miyiw weritəy. (24) niy wiğəlmən mēli käsi ej-pä miyiwnä mänt(!) loyəsłitəy.”

(25) töləla(?) koləm-jöñ wijəñ ku mes weltä jëyilwəlt(!), jöyət(!) tu söyla jantta jëyilwəlt(!). (26) aməltiwa il-potəntəsil(!), töləla(?) mēnsət miyiw wertä. (27) jöy jëñk ujnə tēləytwəl: „näj wəlay¹² iməlləm, ort wəlay¹² iməlləm!”

(28) ej rät wajəylal(!) nika jäwəttä aməltiwa pöykäs. (29) koləntəwəl: käsi tēləyaltə sätwəl. (30) „nöñ(!) möyäl'in(ə)(!) milnäm¹³ tēləytwəwən(!)?” — rät jöyət(!) piriysəs. (31) „oj rätä¹⁴, əllə ütəm werkəsən: mä kał näj wəlay iməlsəm, ort wəlay iməlsəm.” (32) rät jöyä töləytwəl: „mänt(!)-pə wəji!” (33) „oj, mettä, sarəy mänt(!) nuy-tili!” (34) rät utə-təlsətə, söyäl töyə-känəytsəsi, ataman(?) tu rät i tu söyla jantəs, il-potəntəs(!). (35) rät tēləytwəl: „näj wəlay iməlləm, ort wəlay iməlləm!” (36) ataman(?) jöynäm(!) katəla(!) mənəs.

(37) koləm-jöñ wijəñ ku jöyəsət, koləntəwəlt(!): ataman(?) tēləytwəl: „näj wəlay iməlləm, ort wəlay iməlləm! (38) töləla(?) mēli käsi-pə ej-pä loyəs-ləsil(!). (39) töləla(?) ataman(?) kata utə-külsət: kotta¹⁵ ataman(?) jokən aməswəl. (40) „nöñ jokən aməswən(!)? (41) min nöñət(!) wəlsəmən!” (42) „möyäl'in(ə)(!) mänt(!) wəlsətəy(!)? (43) mä tēləytwəttəmən(!) koləkastəy? (44) it mä näj wəlay, ort wəlay iməlsəm.” (45) jëy jëynäm(!) jëyə-təjakasıl(!), noməyşilwəlt(!): „weltäy¹⁶ əntə wolwəl. — (46) tuti wolmən min-pə i titi i tu wälaka iməltä kojləmən(!). (47) nöñ(!) min mesləmən(!), koləm-jöñ mes, wəlä, söyäl töyə-korəyti(!). (48) tu mes-söyla mint(!) jənti, min-pə i tu təyəja iməltä kojləmən(!). (49) nöñ(!) i titi mint(!) aməltiwa potənti, i titi miyiwnä koləm-jöñ—pə mint(!) loyəsłä!”

(50) jəsñəltə(!) säyzi? ataman(?) werəs. (51) ataman(?) töləla(?) titi i werəs. (52) koləm-jöñ wijəñ ku aməltiw jëy-pələknə kölə miyiwnä wəlsəl(!).

C) A mese fordítása

(1) Volt (tkp. kb. élni kezdenek) egyszer harminc zsvány (és egy) magányos atamán. (2) A harminc zsvány harminc szekeret csinál. (3) A harminc zsvány egy napon harminc szekeret csinál. (4) A magányos atamán (is) harminc szekeret csinál egy nap alatt. (5) A harminc zsvány megharagszik rá, (és) az atamán szekereit mind elégették (tkp. tűzzel fölfalatták). (6) A saját szekereiket elvitték a városba eladni.

(7) Hazaérkezésükkor találkoztak az atamánal. (8) Kérdezi őket: „Hol voltatok?” (9) Mondják, (hogy) a szekereket vitték a városba eladni. (10) „Oh, kedves, bocsásd meg (tkp. hagyd el) gonoszságunkat (t. sz): a szekereidet teljesen elégettük”. (11) „Oh, ti nagyon jót tettetek velem, (mert) a városban a szén és a hamu megdrágult.”

(12) Miután hazaérték, a saját szekereiket (is) mind elégették. (13) A városba vitték a hamut és a szenet eladni. (14) A városban kiabálják: „Oh,

kedveseink, ki vesz szemet és hamut?" (15) Ott az emberek alaposan elverték őket, sírva mentek haza. (16) „No, most megöljük az atamánt! (17) Meddig csap be minket?" (18) Odajöttek hozzá (és mondják): „No, mi most azért jöttünk, hogy megöljünk téged.” (19) „Oh, ti, harminc ember, miért öltök meg egy magányos embert? (20) Inkább menjetek, az udvaromon tehen sok van, üssetek le egy tehenet. (21) Főzettek húst, egyétek meg, a nyers marhabőrbe (pedig) varrjátok bele engem! (22) Azután vigyetek le a partra, a lékhez, eresszetek le a lékbe. (23) Azután menjetek ki az erdős partra, (és) csináljatok harminc fakalapácsot. (24) Miután leereszkedtetek a partra, üssetek meg egyszer, mindegyik ember.” (Внизъ спуститесь, каждый человек один раз коло-тушкой меня ударьте.)

(25) Azután a harminc zsvány leüti a tehenet, őt (pedig) belevarrja annak a bőrébe. (26) Lelőkték a lékbe, azután elmentek fakalapácsot csinálni. (27) A víz alatt kiabál: „Fejedelelnő helyett ülök (itt), fejedelem helyett ülök (itt)!”

(28) Egy öreg a teheneit (tkp. állatait) odaterelte inni (tkp. enni) a lékhez. (29) Hallgatózik: egy ember kiáltása hallik. (30) „Te miért kiabálsz (csak úgy) összevissza?” — kérdi őt az öreg. (31) „Oh, öreg, nagy rosszat tettél (nekem): én kishíján fejedelemnő helyett ültem (itt), fejedelem helyett ültem (itt).” (32) Az öreg mondja neki: „Engem is vegyél (oda)!” (33) „Oh, gyorsan húzz ki engem!” (34) Az öreg partra húzta, a bőr szét lett hasítva, az atamán az öreget abba a bőrbe bele is varrta, (és) lelökte (a lékbe). (35) Az öreg kiabál! „Fejedelelnő helyett ülök (itt), fejedelem helyett ülök (itt), fejedelem helyett ülök (itt)!” (36) Az atamán hazament a saját házába.

(37) A harminc zsvány megjött, hallgatónak: az atamán kiabál: „Fejedelelnő helyett ülök (itt), fejedelem helyett ülök (itt)!” (38) Azután megütötték egyszer, mindegyik ember. (39) Azután az atamán házához mentek: Ott bent ül az atamán. (40) „Te (itt) bent ülsz? (41) (De hiszen) mi téged megöltünk!” (42) „Hogy-hogy megöltetek engem? (43) Amikor kiáltottam, hallottátok? (44) Én fejedelemnő helyett, fejedelem helyett ültem.” (45) Egy-másra néztek (a zsványok és) gondolják: „Nem lehet (őt) megölni. — (46) Így lévén mi is ugyanígy és ugyanarra a (fejedelemnői, fejedelmi) helyre akarunk ülni. (47) A mi teheneinket, a harminc tehenet öld meg, a bőrüket (tkp.-a bőrt) nyúzd le. (48) Azokba a tehenbőrökbe (tkp. -bőrbe) varrj be minket, (mert) mi is arra a helyre akarunk ülni. (49) Te is lökj bele minket abba a lékbe és kalapáccsal harmincszor üss meg minket!”

(50) Ahogy mondták, aszerint cselekedett az atamán. (51) Az atamán azután így is tett. (52) A harminc zsványt a lékben a kalapáccsal agyonverte.

Jegyzetek

¹ A létigének a töve az összes eddigi gyűjtés szerint *wäl-* a hangalakja a VVj. nyelvjárasterületen (l. pl. KT 128, Terëškin, Словарь восточнохантыйских диалектов: 516). A többi nyelvjárásbeli megfelelés alapján előzménye **wol-* volt (ezen ige a szurguti nyelvjárásban az **o ~ *a > ö ~ ä* váltakozás révén átkerült a tematikus igék csoportjába, bár tővégi *a* nem jelentkezik benne). Az itt adatolt (1, 8) *ул-*, (45, 46) *ул-* egyaránt csak *wol-*-ként értelmezhető, ez pedig arra mutat, hogy e nyelvjárasterületnek a múlt század végén még volt olyan része, amelyen a másodlagos *wäl-* tő még nem szorította ki az eredeti *wol-*-t.

² E segédigei funkciójú igének a töve az egész szövegben következetesen *узуу-*-ként van írva, a ezt *жэли-*-ként kellene átírni. Ez azonban nyilván téves lejegyzés eredménye

vagy utólagos, helytelen korrekcióval magyarázható, vö. *jəyil-* 'zu etwas werden; wollen, die Absicht haben etwas zu tun' (DEWO 310), továbbá az L. I. Kalinina által gyűjtött Vj. szövegek is egyértelműen ilyen alakot tükröznek (l. NyK 84: 159, passim).

³ Vö. V *körəytə liker* 'телега' (DEWO 742).

⁴ A *töyət* 'tűz' instrumentalisragos alakja. Az instrumentalisnak a magánhangzós tövekhez *tə/ta* alternánsa járul, a mássalhangzásokhoz pedig *ə/a*, vö. *imi* 'Weib', *kul* 'Fisch': „Akk.” *imits, kulə* (MSFOu. 128: 151), a V-re nézve l. Teréskin, Očerki 52 kk. — A korábban közölt (NyK 84: 129) (63) *töytä: t. əl iwti* 'ne tüzelj el' javítandó: *töytə*.

⁵ Vö. V *kunlätəyäl-*, Trj. *kunlätəyäl-* 'begegnen' (DEWO 525).

⁶ Vö. V *totkälta* 'возить, привозить' (Teréskin, Словарь 472).

⁷ A *milenki* szóban a szóvégi *ai*-nak *i*-ként való átírását az indokolja, hogy a szóvégi *i* a VVj.-ben diftongusszerűen hangzik, pl. VVj. *təyət* 'Frühling' (OL 21), vö. V *təyət*, Vj. *təyət* ua. (KT 971); ugyanígy értelmezendő a (50) *cazai* → *səyət* s. Továbbá a *milenki* írásmód mellett szól még az átadó nyelvi *миленький* szóvége.

⁸ Vö. *jerä: tu j.* 'erősen, oly nagyon' (NyK 84: 159) < *jer* 'Wurzelfaser; Strich, Linie' (DEWO 797).

⁹ Vö. V Sur. Sal. *mätta* '(вводное слово): мол, дескать' (Teréskin, Словарь 277).

¹⁰ Vö. *möyötlin(ə)*, *möyötlin(ə)* 'wie' (DEWO 878).

¹¹ Vö. V *tölä* 'оттуда' (Teréskin, Словарь 475).

¹² Vö. Sur. *wälä* 'вместо; взамен' (Teréskin, Словарь 515) ~ Vj. *wälä*, Trj. *-wälä* 'Platz' (KT 271).

¹³ Vö. VVj. *milnäm* 'нечаянно; случайно; наугад' (Teréskin, Словарь 255).

¹⁴ Vocativusi forma, vö. Honti: NyK 84: 158, l. jegyzet.

¹⁵ Vö. VVj. *kot* 'wo', Trj. *kotta: itä k., tēt k.* 'где-то там, г. здесь' (DEWO 444, 445).

¹⁶ Translativusragos infinitivus, vö. Vj. *méntäy: wonta m. werəm äj rit* 'metsään menoa varten tehty ruuhi' (MSFOu. 128: 177).

HONTI LÁSZLÓ

Ein Vasjugan-Ostjakisches Märchen

von LÁSZLÓ HONTI

Ende des vorigen Jahrhunderts wurde vom Leiter der Mission von Altaj in einer Tomsker Zeitschrift ein Märchen über die dreißig Räuber im Vasjugan-Dialekt des Ostjakischen veröffentlicht. Vorliegende Mitteilung enthält die buchstabengetreue Abschrift, die phonematische Transkription in Lateinschrift und die ungarische Übersetzung des Märchens.